

XXVIII. NATJECANJE IZ HRVATSKOGA JEZIKA (2023.) – III. RAZRED

DRŽAVNA RAZINA

Ispit ima 33 zadataka. Točni odgovori vrijede ukupno 100 bodova. Bodovna vrijednost zadatka navedena je u kvadratiću kraj zadatka. **Moguće točno rješenje ili druga točna rješenja navedeni su u zagradama ili odvojeni kosom crtom.**

1. zadatak

- Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti
 - đakovački biskup
 - mecena
 - Austro-Ugarske Monarhije
 - Hrvatsko-ugarske nagodbe
 - mađarizacije
- 6 bodova
 - Svaki u cijelosti točno napisan izraz vrijedi 1 bod. Za više pogrešaka unutar istoga izraza oduzima se samo jedan bod.

2. zadatak

U pripovjedačičinu opusu dominiraju ženski likovi, ali romani se u prvome redu bave političkim prilikama obuhvaćajući i predstavnike svećeničkoga staleža.

- 4 boda
- Svaka u cijelosti točno napisana riječ vrijedi 1 bod. Za dvije pogreške unutar iste riječi oduzima se samo 1 bod.

3. zadatak

Javno mnijenje oko Zagorke oduvijek je bilo podijeljeno. Dok su je jedni obožavali, drugi su je nastojali obezvrjediti.

- 4 boda
- Svaka točno napisana riječ vrijedi 1 bod.

4. zadatak

u – prijedlog

zasigurno – prilog

progona – imenica

jer – veznik

protiv – prijedlog

- 5 bodova
- Svaka točno određena riječ vrijedi 1 bod.

5. zadatak

riječ	rod	broj	padež
vrijeme	s. r.	jd.	A
hrvatska	ž. r.	jd.	N
opismenjavanjem	s. r.	jd.	I
razdoblju	s. r.	jd.	L
moderne	ž. r.	jd.	G

- 5 bodova
- Svaka u cijelosti točno određena riječ vrijedi 1 bod.
- Priznaju se i drukčije oblikovani odgovori (npr. ženski rod, jednina, akuzativ).

6. zadatak

glagolski oblik	primjer	gramatičke kategorije (lice i broj)
imperfekt	(se) približavaše	3. l. jd.
perfekt	je navukao	3. l. jd.
pluskvamperfekt	je bila dolazila	3. l. jd.
futur II.	bude uspio	3. l. jd.
kondicional I. (sadašnji)	(ne) bi prepoznali	3. l. mn.
glagolski prilog sadašnji	gledajući	

- **6 bodova**
- **Svaki točno ispisan primjer i točno određene gramatičke kategorije vrijede 1 bod.**

7. zadatak

Naši su muškarci bogobojažni, pa se ne daju od vraga primamiti, no žena je slaba. Zašto vrag nije zaveo / **ne zavede** Adama? Jer je on bio/ **bi/bje/bijaše/bješe** jak i otporan. Tomu je dokaz muž vještice koju su danas spalili / **spališe**. Ona ga je htjela / **htjede/htje/hotje/htjedne/htijaše/hoćaše/hotijaše** zavesti da pristupi u njezino kolo.

(prema: M. J. Zagorka, *Grička vještica*)

- **4 boda**
- **Svaki točan oblik glagola vrijedi 1 bod.**

8. zadatak

Mnogi bijahu htjeli / bjehu htjeli / su bili htjeli spaliti optužene žene zbog vještičarenja, ali pojedinci im se usprotiviše.

Bili bi pogubili sve zarobljenice kad među njima ne bi bili razumni ljudi.

- 4 boda
- Svaki točan oblik glagola vrijedi 1 bod.

9. zadatak

Prvi je sudac bio zao, a drugi još gori.

Pod je bio sklizak, a stepenice i skliskije.

Magla je gusta, dim je gušći.

Priče o vješticama rado je slušala, međutim radije bi dokazala da ih nema.

- 4 boda
- Svaki točan oblik pridjeva vrijedi 1 bod.

10. zadatak

Ovoga puta lomača je bila namijenjena trima vješticama. Stojeći između njih dviju, Nera osjeti da svi gledaju u nju. Ona je bila mirna dok se na ostalim dvjema opazio užasan strah.

- 3 boda
- Svaka točno napisana riječ vrijedi 1 bod.

11. zadatak

prijedlozi: pokraj, na, u, iz

- 2 boda

- Jedan netočan odgovor – 1 bod; dva ili više netočnih odgovora – nula bodova.

12. zadatak

A) kriminalistički

A) vraćanjem

B) zbog

B) sljedeća

- 4 boda
- Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.
- Odgovor se ne priznaje ako je učenik umjesto slova upisao riječ.

13. zadatak

ruc- ruk- -sljep- -slijep-

- 2 boda
- Svaki točan par alomorfa vrijedi 1 bod.
- Odgovor se ne priznaje ako su alomorfi napisani bez spojnice.

14. zadatak

ona – nju dobro – bolje

- 2 boda
- Svaki točno ispisan par supletivnih alomorfa vrijedi 1 bod.

15. zadatak

kabele

- 1 bod
- Točno ispisana riječ vrijedi 1 bod.

16. zadatak

grička tvrđava / gričke tvrđave

- 1 bod
- Točno preoblikovana sintagma koja je rezultat sročnosti vrijedi 1 bod.

17. zadatak

imenski predikatni proširak: **žalosna**

glagolski predikatni proširak: **ušavši**

- **2 boda**
- **Svaki točno ispisan predikatni proširak vrijedi 1 bod.**

18. zadatak

izravni objekti: **kruha, hranu**

- **2 boda**
- **Svaki točno ispisan izravni objekt vrijedi 1 bod.**

19. zadatak

imenički atributi: **koraka, zastora, prašume**

- **3 boda**
- **Svaki točno ispisan imenički atribut vrijedi 1 bod.**

20. zadatak

(priložna) dopusna, sastavna, atributna, suprotna

- **4 boda**
- **Svaka točno određena vrsta surečenice vrijedi 1 bod.**

21. zadatak

a) uzrok: **jer**

b) dopuštanje: **unatoč tomu**

c) zaključivanje: **dakle**

- **3 boda**
- **Svako točno vezno sredstvo vrijedi 1 bod.**

22. zadatak

b) Info grafike romana *Gordana* uvrštene su u publikaciju.

- 1 bod
- Točno zaokružen odgovor vrijedi 1 bod.
- Odgovor se ne priznaje ako je zaokruženo više odgovora.

23. zadatak

historizmi: kmetica, barun(a), ceh

- 3 boda
- Svaki točno ispisan historizam vrijedi 1 bod.

24. zadatak

imen-dan

o-kititi

pri-svoj-iti

- 3 boda
- Svaka točno tvorbeno raščlanjena riječ vrijedi 1 bod.

25. zadatak

tvorbeni način: preobrazba (konverzija)

- 1 bod
- Točno napisan tvorbeni način vrijedi 1 bod.

26. zadatak

tvorbeni način	prilozi
sufiksacija	jutros, (neprestance), (doslovce)
prefiksacija	podalje, zdesna
prefiksacijsko-sufiksacijska tvorba	(neprestance), doslovce
srastanje	mnogoput (zdesna)

- 6 bodova
- Svaki točno ispisan prilog vrijedi 1 bod.
- Prilog *neprestance* mora biti upisan u jedan od mogućih tvorbenih načina.

27. zadatak

a) **znanstveni** funkcionalni stil

b) **strogo znanstveni** i **znanstveno-popularni** (pedagoški) podstilovi

c) obilježje: **Upotrebljavaju se (znanstveni/stručni) termini/nazivi/scijentizmi.**

primjer: **posuđenice/hungarizmi**

- 5 bodova
- Točno određen funkcionalni stil vrijedi 1 bod.
- Svaki točno napisan naziv podstila vrijedi 1 bod. Potrebno je pripaziti na (ne)pisanje spojnice jer se priznaje samo pravopisno točno napisan odgovor.
- Točno navedeno obilježje vrijedi 1 bod i točno naveden naziv (primjer) vrijedi 1 bod.

28. zadatak

a) **opus** – sva djela nekog književnika ili umjetnika / stvaralaštvo

b) **amalgam** – ono što je postalo jedno, učinjeno jednim od najmanje dva sastojka koji ga tvore, čvrst spoj

c) **paradigma** – skup pravila i metoda (uzorak, primjer, obrazac, obilježja)

- 3 boda
- Svako točno opisano značenje vrijedi 1 bod.
- Priznaju se i drugi točni odgovori.
- Odgovor treba biti pravopisno i gramatički točan.

29. zadatak

b) stila kojim piše

- 1 bod
- Točno zaokružen odgovor vrijedi 1 bod.
- Odgovor se ne priznaje ako su zaokružena dva ili više odgovora.

30. zadatak

d) provincijalizmi

- 1 bod
- Točno zaokruženi odgovori vrijede 1 bod.
- Odgovor se ne priznaje ako su zaokružena dva ili više odgovora.

31. zadatak

Pučki komadi pripadaju niskomu stilu.

- 1 bod
- Očekuje se jedan odgovor i on vrijedi 1 bod.
- Odgovor ne treba biti oblikovan kao cjelovita rečenica.
- Odgovor treba biti pravopisno i gramatički točan.

32. zadatak

Uređivala je (časopis) „Obzor”.

- 1 bod
- Očekuje se jedan odgovor i on vrijedi 1 bod.
- Odgovor ne treba biti oblikovan kao cjelovita rečenica.
- Odgovor treba biti pravopisno i gramatički točan.

33. zadatak

CITAT	OBRAZLOŽENJE
„...posebno se oštro izjasnio o provincijalnosti 'Gričke vještice' i odlukama kazališne uprave.”	Autorica ističe negativnu kritiku Vladimira Lunačka.
„ ...J. J. Strossmayer, koji se pobrinuo da Zagorka uđe u uredništvo 'Obzora', te Stjepan Radić i Fran Supilo, a uživala je i naklonost češkoga političara T. G. Masaryka.”	Autorica navodi ljude koji su podupirali i promicali Zagorkin rad.
„...o pučkom kazalištu kao 'amalgamu pisca, sredine i gledaoca' koji je Zagorka tako spretno i zabavno ovjeravala 'tipološkim značajkama svojih osoba'.”	Autorica ističe pozitivnu kritiku Nikole Batušića.

- 3 boda
- Svaki točan citat i njegovo obrazloženje vrijede 1 bod.
- Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
- Imena u navodu i navod u navodu moraju biti obilježeni polunavodnicima. Ne priznaju se dvostruki navodnici.

DOPUNE RJEŠENJA

4. zadatak

Za riječ *zasigurno* kao točan odgovor priznaje se i *čestica* (osim prilog).

24. zadatak

Uz tvorbenu raščlambu *imen-dan*, priznaje se i tvorbena raščlamba *imen-Ø-dan*.